

بسم الله الرحمن الرحيم

سهر و فیروزان در گذر تاریخ

علی علیان

علیان، علی
 سهر و فیروزان در گذر تاریخ / علی علیان.-
 اصفهان: غزل، ۱۳۸۲.
 ۱۵۲ ص.:
 فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
 ۱- سهر و فیروزان. الف. عنوان.
 ۷ غ ۴۰۹۵/۵ DSR ۹۵۵/۹۳۴۹
 کتابخانه ملی ایران ۸۳-۳۲۰۶۸ م

اصفهان، دروازه شیراز، ابتدای چهارباغ بالا، جنب استخر انقلاب، مجتمع تجاری
 هزار جریب، طبقه زیرین، پلاک ۱۶۰ تلفکس: ۶۲۶۶۳۱۱

نام کتاب	: سهر و فیروزان در گذر تاریخ
نویسنده	: علی علیان
ناشر	: انتشارات غزل تلفکس ۶۲۶۶۳۱۱
تیراژ	: ۳۰۰۰ جلد
چاپ اول	: ۱۳۸۴
شابک	: ۹-۹۹-۶۷۳۳-۹۶۴
شمارش صفحات	: ۱۵۲ صفحه
قیمت	: ۱۰۰۰ تومان
لینوگرافی	: آرمان
چاپ	: واژه

کلیه حقوق مخصوص: شورای اسلامی روستای سهر و فیروزان و مؤلف می باشد.

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
مقدمه	۷
فصل اول (موقعیت جغرافیایی)	
لنجانات	۱۱
شهرستان فلاورجان	۱۲
بخش گرکن شمالی (پیربکران)	۱۴
دهستان سهروفیروزان	۱۶
موقعیت طبیعی و جغرافیایی	۱۷
ناهمواریه‌ها	۲۰
منابع آبی	۲۲
مادیها	۲۳

فصل دوم (تاریخ سیاسی- اجتماعی سهروفیروزان)

وجه تسمیه سهروفیروزان	۲۵
سهروفیروزان و خان لنجان	۲۹
سهروفیروزان قبل از اسلام	۳۲

قرون اول تا چهارم هجری ۳۷

قرون چهارم تا هفتم ۴۰

قرون هفتم تا دهم ۴۵

قرون دهم تا سیزدهم ۵۲

قرون سیزدهم تا پانزدهم ۶۰

فصل سوم (آثار تاریخی)

شهر پیروزان ۶۹

موقعیت شهر تاریخی فیروزان ۷۰

مسجد بابا محمود ۷۶

آرامگاه بابا محمود ۷۶

گورستان بابا محمود ۷۷

پل بابا محمود ۷۹

پل عاشق ۸۱

قلعه گبرها ۸۲

کوشک ۸۳

مقبره بابا احمد ۸۳

مقبره بابا شمس الدین ۸۵

مقبره امامزاده زکیه و رقیه خاتون ۸۵

امامزاده ابوالقاسم ۸۶

مساجد، مقابر و حمامها ۹۰

۹۳	نقب‌ها، صحراها و
۹۴	بردشیر
۹۵	یخچال
۹۵	آسیاب آبی
۹۶	عمارت و کیل‌الرعايا و ملاباشی

فصل چهارم (اوضاع فرهنگی و اجتماعی)

۹۹	گروههای قومی
۱۰۰	زبان و گویش
۱۰۱	دین و اعتقادات
۱۰۲	فرهنگ عامه
۱۰۳	تولد
۱۰۳	بازی و سرگرمی
۱۰۴	ازدواج
۱۰۶	خوراکیهای محلی
۱۰۸	عزاداری سالار شهیدان
۱۰۸	سوگواری در گذشتگان
۱۰۹	تعلیم و تربیت

فصل پنجم (اوضاع اقتصادی)

۱۱۳	کشاورزی
۱۱۵	صنعت

۱۱۵	 خدمات و مشاغل
۱۱۶	 جمعیت
۱۱۷	 راهها
۱۱۸	 پرندگان و وحوش

فصل ششم (شففصیتها و نقشها)

۱۱۹	 رجال و مشاهیر دینی، فرهنگی، اجتماعی و ...
۱۲۱	 باباها کیستند
۱۲۵	 وکیل الرعایا
۱۲۸	 صنایع
۱۳۱	 سهرو فیروزان در دوران انقلاب
۱۳۳	 ایثارگران
۱۳۸	 سهرو فیروزان در آستانه تحول
۱۴۱	 کتابنامه
۱۴۵	 عکسها

مقدمه

روستای سهر و فیروزان که در گوشه‌ای از سرزمین باستانی ایران قرار دارد به استناد منابع کمیاب اما متقن، از قدمت و دیرینگی بسیار برخوردار است، نقشه‌های تاریخی ۱۷۰۰ و ۱۷۰۱ مؤسسه سحاب از این محل در دوره‌ی ساسانیان و قرون اولیه‌ی اسلامی نام برده‌اند همچنین سکه‌های متعلق به دوره‌ی ساسانی که گه‌گاه در آن یافت می‌شود و مطالب مکتوب که در کتب تاریخی مضبوط است نشان می‌دهد این دیار در دوره‌ی ساسانیان، سلجوقیان و بالاخص ایلخانان مغول از اهمیت قابل توجهی برخوردار بوده و لذا در گذر تاریخ، حوادث متعددی را پشت سر گذاشته، چندی یک‌بار قفقوس‌وار در خود سوخته، دوباره از خاکسترش جوان‌تر برخاسته اینک نیز به همت ساکنانش که در شورای روستا تجلی یافته مصمم است تحولی دیگر بیافریند و در همین راستاست که در صدد بازشناخت گذشته و تاریخ خود برآمده تا با شناخت نسبی از گذشته، فرهنگ و امکانات موجود، راه خود را آگاهانه‌تر برگزیند و نسبت به انتقال سالم فرهنگی به آیندگان با توجه

به سرعت تغییرات که در اثر غفلت و عدم آمادگی سم مهلک هویت شده، ذهنیت لازم را ایجاد نماید و لذا تدوین این اثر در مایه‌های تاریخ اجتماعی مقصود را نزدیکتر می‌سازد، اگرچه در دیرینگی این دیار شکی نیست اما به علل گوناگون و از جمله عدم دقت در ضبط حوادث و استفاده از گل و خشت در بناها به جز اشاراتی کوتاه چیز قابل توجهی در دست نیست و لذا در نگارش کتاب، مشاهده‌ی هرگونه اثری که تاریخ‌مند است اعم از، ابزارآلات، بناها و غیره از نزدیک و استنباط عقلی در بعضی مطالب در کنار پژوهش کتابخانه‌ای و استفاده از پرسشنامه و جمع‌آوری اقوال سالمندان منطقی به دور از تعصب و احساسات افراطی در کنار نقد و بررسی کافی مبنای قابل اتکا بوده و منابع عمده‌ی این کتاب را تشکیل می‌دهد، این کتاب سرآغاز مطالعه پیرامون دیاری است که قدر مسلم حرفه‌ای بسیار برای گفتن دارد اگر چه فعلاً آثارش غالباً نهفته در دل خاک است، ان‌شاءالله با تشکیل گروه‌های باستان‌شناسی و اکتشافات آنان در شهر قدیم که در پیرامون امامزاده ابوالقاسم قرار دارد بتوان نه تنها گذشته‌ی سهروفیروزان را بیشتر شناخت که به درک جدیدی از تاریخ ایران در دوره‌های مختلف از جمله دوره‌ی ایلخانان دست یافت.

چون در طول تاریخ، سهروفیروزان عمدتاً تابعی از اصفهان بوده و نقاط مشترک و پیوندهای ناگستنی فراوانی با آن داشته ضرورت شناخت تاریخ اصفهان برای فهم تاریخ محلی سهروفیروزان و استفاده از

قرینه‌های آن اجتناب‌ناپذیر می‌نمود، در ضمن فراموش نکنیم با توجه به ویژگی‌های مشترک تمامی آدمیان امروزه طرح تاریخ به صورت جهانی معقول‌تر به نظر می‌رسد اما شناخت و درک تاریخ جهانی هنگامی میسر است که بر گرفته از پژوهشهای محلی و منوگرافی باشد. در پایان لازم است از کلیه کسانی که در این راه تقبل زحمت کشیده بالاخص شورای محترم روستا، آقایان محمد رحمانی، مرتضی قربانی، محمود ابراهیمی، امین‌الله طیاری و مظفر و کیلی و همچنین مجید و کیلی دهیار سهروفیروزان و حسین رحمانی و همکاران ارجمند آقای اکبر و کیلی و خانم رضایی و دیگر دوستان و همراهان و مسوولین محترم شهرستان و بخش و بنیاد شهید و آموزش و پرورش و جناب وطنخواه فرماندار محترم شهرستان که مشوق فعالیت‌های فرهنگی می‌باشند و جناب آقای اسماعیل زاده نماینده محترم مجلس که به عمران و آبادانی شهرستان عنایت ویژه دارند تشکر نمائیم، امید است این عمل بعنوان یک خدمت فرهنگی مقبول رضایت پروردگار افتد و مقدمه‌ای برای پژوهشهای دیگر شود.

علیان

فروردین ۸۴